

АНАЛИЗ НА РЕШЕНИЕТО НА ЗАДАЧА СУПЕРМАГИЧЕСКИ КВАДРАТ

A	B	C
D	K	F
G	H	I

Квадрат 1

Разглеждаме супермагическия квадрат (1) със супермагическо число M . Ако умножим централната хоризонтала, централната вертикала и двата диагонала, ще получим M^4 . От друга страна, произведението е $(D \times K \times F) \times (B \times K \times H) \times (A \times K \times I) \times (C \times K \times G) = (A \times B \times C) \times (D \times K \times F) \times (G \times H \times I) \times K^3 = M^3 \times K^3$. Веднага следва, че $M = K^3$, т.е., супермагическото число трябва да е точно кубът на зададеното средно квадратче.

Нека $M = p_1^{\alpha_1} p_2^{\alpha_2} \dots p_n^{\alpha_n}$, където p_i са прости, а α_i са цели положителни числа, е каноничното представяне на супермагическото число на едно решение на задачата. Тогава, ако запишем в квадрат 3×3 показателите, с които участва кое да е от простите числа p_i в съответния елемент на супермагическия квадрат, тези показатели трябва да образуват обикновен „псевдомагически квадрат“ („псевдо“, доколкото някои от числата могат да са нули и не трябва непременно да са различни) с (псевдо)магическо число α_i . От казаното по-горе следва, че в M могат да участват само и непременно простите делители на K , при това – всеки със степен точно три пъти по-голяма. Така задачата се свежда до намиране на няколко псевдомагически квадрати – по един за всеки прост делител на K .

a	b	c
d	e	f
g	h	i

Квадрат 2

Нека (2) е един псевдомагически квадрат с псевдомагическо число S . Аналогично на по-горе, ако сега съберем централната хоризонтала, централната вертикала и двата диагонала, ще получим $4S$. Тази сума е $(d+e+f)+(b+e+h)+(a+e+i)+(c+e+g) = (a+b+c)+(d+e+f)+(g+h+i)+3e=3S+3e$. Очаквано следва, че $S=3e$. От това равенство можем да извлечем следните изводи, съответни на първото разглеждане:

1. Псевдомагическите числа се делят на 3 (защото e е цяло);
2. Централното квадратче винаги трябва да е една трета от псевдомагическото число.

x	y	$3t-x-y$
$4t-2x-y$	t	$2x+y-2t$
$x+y-t$	$2t-y$	$2t-x$

Квадрат 3

На тези изводи може да се основава алгоритъм за генериране на псевдомагически квадрати с фиксирано магическо число $S=3t$. Като поставим t в центъра и изберем параметри x и y (например, съответно квадратчето в горния ляв ъгъл и това вдясно от него), псевдомагическият квадрат ще бъде определен еднозначно. В конкретната задача, разбира се, ни интересуват решения, при които стойностите във всички квадратчета са неотрицателни. Трябва да подберем и такива псевдомагически квадрати, съчетаването на които дава различни числа в крайния супермагически квадрат. При такова разглеждане е по-удобно да работим с елементите в

каноничен вид.

На тази база (квадрат 3) можем да организираме изчерпващ алгоритъм.

Ако разгледаме ситуацията по-дълбоко, можем да стигнем до по-сериозни правила и директни конструкции за решаване на задачата.

След като си дадем сметка, че псевдомагическото число е фиксирано на K^3 и няма какво да оптимизираме, трябва само да намерим решение или да установим, че такова няма. Разглеждаме един прост делител p_i на K . Степента q , с която той участва в разлагането на M , е $3\alpha_i$ (тази, с която участва в разлагането на K). Според предишните разглеждания, q пък ще е псевдомагическо число за някой псевдомагически квадрат (3).

Ще отбележим, че, ако K е 1 или степен на просто число, за да не променим стойността на централното квадратче, можем да го съчетаваме само с псевдомагически квадрати, които имат $t=0$.

• Веднага се вижда, че при $t=0$ единственото неотрицателно решение се получава при $x=y=0$ и всички квадратчета са нули. От това следва също и че зададената задача няма решение, ако $K=1$.

- При $t=1$ решенията са от вида

1 1 1	0 2 1	
1 1 1	и	2 1 0
1 1 1		1 0 2

 (и симетрични на него).

Следователно, зададената задача няма решение и в случаите, когато K е просто (ще се повтарят числа).

- При $t=2$ решенията са повече, но представянията на 6 като сума от три събираеми, едното от които е централното 2, са $0+2+4$, $1+2+3$ и $2+2+2$. Трябват ни даже 4 представяния, в които участва 2, така че поне едно от тях ще се повтаря, което означава, че в решенията винаги ще има две повтарящи се числа (всъщност – ще има поне три повторения). Следователно, зададената задача няма решение, когато K е квадрат на просто число.

- Оказва се, че съвсем аналогично стоят нещата при $t=3$: представянията на 9 като сума от три събираеми, едното от които е централното 3, са $0+3+6$, $1+3+5$, $2+3+4$ и $3+3+3$. Тъй като ни трябва 4 от тях, или поне две ще се повтарят, или ще трябва да ги имаме и четирите, но в последното от тях също има повторение. Значи задачата няма решение и когато K е куб на просто число.

- С това обаче аналозиите свършват. При $t=4$ вече има псевдомагически квадрати с различни стойности в квадратчетата, например

$$\begin{array}{ccc} 1 & 6 & 5 \\ 8 & 4 & 0 \\ 3 & 2 & 7 \end{array} \quad (1)$$

Кое то пък директно дава решение и на зададената задача. Като имаме предвид, че добавянето на 1 към всяка клетка от псевдомагическия квадрат не променя неговите свойства, това разсъждение показва начин за получаването на решение и при $t>4$.

- Остана да разгледаме случая, когато K има поне два различни прости делителя, ще ги означим с p_1 и p_2 . Съчетаването на двата псевдомагически квадрата

$$\begin{array}{ccc} 0 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 2 \end{array} \quad \text{и} \quad \begin{array}{ccc} 1 & 0 & 2 \\ 2 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & 1 \end{array} \quad \text{ще даде} \quad \begin{array}{ccc} (0, 1) & (2, 0) & (1, 2) \\ (2, 2) & (1, 1) & (0, 0) \\ (1, 0) & (0, 2) & (2, 1) \end{array} \quad (2)$$

Както се вижда, всички наредени двойки са различни, което осигурява и числата в супермагическия квадрат да са различни. Добавянето на 1 към всяка клетка на някой от съчетаваните два квадрата не променя това свойство, следователно това е конструкция за получаване на решение, независимо от степените, с които p_1 и p_2 участват в разлагането на K . Останалите прости делители на K (ако има такива) могат да участват като множители във всяко квадратче на супермагическия квадрат със същата степен, с която участват в разлагането на K . Така получаваме конструктивен алгоритъм и в този случай.

Както се вижда, макар и супермагическото число да е кубът на централното, при тези конструкции най-голямото число, което може да участва в изхода за магическия квадрат, не надхвърля квадрата на централното, следователно такава реализация позволява всеки извеждан елемент да се събира в 64-битов цял тип без знак.

*Анализ: Павлин Пеев
Решение: Павлин Пеев*